

Overlijden

Uw rechten in Duitsland en Nederland

Inhoudsopgave

Uit welk land kunt u een uitkering krijgen? 3

Tijdvakken 4

Wat is een tijdvak?

Wat is een wachttijd?

Duitse tijdvakken

Nederlandse tijdvakken

De Nederlandse Anw-uitkering 6

Wanneer krijgt u een halfwezenuitkering?

Wanneer krijgt u een nabestaandenuitkering?

Wie is nabestaande?

Zijn uw inkomsten van invloed op de Anw-uitkering?

Wanneer eindigt uw Anw-uitkering?

De Duitse Hinterbliebenenrente 9

Wettelijk en verplicht

Wanneer geldt het oude of nieuwe recht?

Lage of hoge Rente

Verschillen tussen het oude en nieuwe nabestaandenrecht

Welke nabestaandenrente kunt u krijgen?

Verhoging van de leeftijdsgrens naar 47 jaar

Rentekorting

Mag u bijverdienen?

Wat is een Sterbevierteljahr?

Krijgt u een Duitse halfwezenrente?

Wanneer stopt uw nabestaandenrente?

Hoe wordt uw nabestaandenrente berekend?

Formule renteberekening

Waar kunt u uw aanvraag indienen? 18

Op tijd aanvragen

Wat als u meer vragen heeft? 19

Handige adressen 19

Spreekuren 21

Ons informatiemateriaal 21

Woordenlijst 23

Uit welk land kunt u een uitkering krijgen?

In Duitsland zijn de regels anders dan in Nederland. Daarom is het goed om te weten hoe het precies is geregeld bij overlijden in Nederland en Duitsland.

Als uw partner in Nederland en in Duitsland voor een nabestaandenuitkering verzekerd is geweest, krijgt u misschien een nabestaandenuitkering uit beide landen als u aan alle voorwaarden voldoet. De Duitse nabestaandenrente kan invloed hebben op de Nederlandse nabestaandenuitkering.

Wilt u zeker weten in welk land uw partner sociaal verzekerd was? Kijk dan in onze brochure 'Welke wetgeving'. Deze kunt u vinden op www.svb.nl/bdz.

Tijdvakken

Wat is een tijdvak?

Om een nabestaandenuitkering te kunnen ontvangen moet uw partner rechten opgebouwd hebben. Een tijdvak is een periode die meetelt voor de opbouw van de nabestaandenuitkering. Normaal gesproken telt ieder jaar mee waarin uw partner heeft gewerkt en premie heeft betaald. Ook zijn er perioden dat er geen premies zijn betaald, maar die wel meetellen voor de opbouw van de nabestaandenuitkering. Daarnaast tellen tijdvakken van vrijwillige verzekering mee.

Wat is een wachttijd?

U kunt een Duitse nabestaandenrente ontvangen als uw partner een minimale periode verzekerd is geweest. Deze minimale verzekeringsperiode wordt de wachttijd genoemd. Voor de Duitse nabestaandenrenten is de wachttijd altijd vijf jaar. Als uw partner is overleden aan de gevolgen van een ongeval, dan wordt de wachttijd als vervuld beschouwd. Verder kunnen voor de wachttijd ook bijzondere of soortgelijke perioden meetellen, die in een andere EU-lidstaat zijn vervuld. Er bestaan verschillende soorten Duitse en Nederlandse tijdvakken. Hieronder vindt u de meest voorkomende tijdvakken.

Duitse tijdvakken

■ Premietijdvakken ('Beitragszeiten')

Dit zijn de perioden dat uw partner in Duitsland heeft gewerkt en waarvoor de werkgever premies heeft afgedragen. Of perioden waarover uw partner vrijwillige premie voor de Duitse renteverzekering heeft betaald.

■ Verzekeringstijdvakken door kinderopvoeding ('Kindererziehungszeiten')

Dit zijn perioden waarin een kind is verzorgd. Het zijn tijdvakken die meetellen voor de berekening van de Duitse rente. De algemene richtlijn is als volgt:

- voor elk kind dat voor 1 januari 1992 is geboren, wordt een tijdvak van maximaal 12 maanden toegekend;
- voor kinderen die op of na deze datum zijn geboren, kan een tijdvak van maximaal 36 maanden worden toegekend.

Tijdvakken van kinderopvoeding gelden meestal voor de moeder.

De ouders kunnen kiezen om het tijdvak, of een gedeelte daarvan, aan de vader toe te kennen. Belangrijk is dat uw kind in Duitsland is opgevoed. Ongeacht de nationaliteit.

Was uw partner grensarbeider?

U bent grensarbeider als u werkt in een EU-lidstaat en woont in een andere EU-lidstaat en u minstens eenmaal per week naar huis terugkeert. Als u grensarbeider bent en uw kind is voor 1986 geboren, dan krijgt u geen tijdvakken van opvoeding. U kunt wel een tijdvak krijgen als uw kind na 31 december 1985 is geboren en u direct voor de geboorte van het kind in Duitsland heeft gewerkt en verzekerd bent geweest.

■ Vervangende tijdvakken ('Ersatzzeiten')

Dit zijn bijvoorbeeld perioden van militaire dienst.

Bovenstaande tijdvakken tellen mee voor de wachttijd. Voor de berekening van uw ouderdomsrente wordt ook met de volgende tijdvakken rekening gehouden.

■ Premievrije tijdvakken ('Anrechnungszeiten')

Dit zijn perioden van onderbreking van de Duitse verzekering door ziekte, zwangerschap of werkloosheid. Deze perioden heten 'Anrechnungszeiten'. Ook bepaalde perioden van school-, beroeps- of hogeschoolopleiding komen hiervoor in aanmerking.

■ Rekentijdvak ('Berücksichtigungszeiten')

Dit zijn tijdvakken waarin u een kind tot 10 jaar heeft opgevoegd. Deze tijdvakken kunnen worden meegeteld bij de vaststelling van wachttijden en pensioenrechten.

■ Aanvullend tijdvak ('Zurechnungszeiten')

Als uw partner overlijdt op jonge leeftijd, dan zijn er nog maar weinig rechten opgebouwd. Als uw partner op het moment van overlijden jonger was dan 60 jaar, wordt er voor de berekening van de nabestaandenrente vanuit gegaan dat uw partner tot zijn of haar 60e levensjaar verzekerd is geweest. De waarde van deze tijdvakken is het gemiddelde van de waarde van de tijdvakken die tot het overlijden waren opgebouwd.

Nederlandse tijdvakken

Voor het vervullen van de wachttijd, telt de periode dat uw partner verzekerd is geweest voor de Nederlandse Anw mee (voor 1 juli 1996 AWW). Dit geldt ook voor soortgelijke tijdvakken die vervuld zijn in een andere EU-lidstaat.

De Nederlandse Anw-uitkering

De nabestaandenuitkering uit de Algemene nabestaandenwet (Anw) is een financiële ondersteuning van de overheid na het overlijden van uw partner. U kunt voor uzelf een Anw-uitkering krijgen maar ook voor uw kinderen. De Anw-uitkering bestaat onder andere uit een halfwezenuitkering en een nabestaandenuitkering.

Wanneer krijgt u een halfwezenuitkering?

U krijgt een halfwezenuitkering als:

- uw partner in Nederland woonde of werkte, en
- u jonger bent dan 65, en
- u een eigen kind of een pleeg- of stiefkind verzorgt dat jonger is dan 18 jaar en dit kind een eigen kind is van uw overleden partner.

De halfwezenuitkering is een vast bedrag per maand. Het bedrag is niet afhankelijk van uw inkomen en het aantal kinderen in uw gezin.

Wanneer krijgt u een nabestaandenuitkering?

Naast de halfwezenuitkering kunt u een nabestaandenuitkering krijgen. Heeft u geen kinderen die jonger dan 18 zijn, dan krijgt u een nabestaandenuitkering als:

- uw partner in Nederland woonde of werkte, én
- u jonger dan 65 bent, én
- u voor 1 januari 1950 geboren bent óf
- u minstens 45% arbeidsongeschikt bent.

Bij de vaststelling van uw Anw-uitkering zijn twee situaties mogelijk.

situatie	u krijgt een
op het moment van overlijden was uw partner in Nederland voor de Anw verplicht of vrijwillig verzekerd en u voldoet aan de overige voorwaarden	volledige Anw-uitkering <ul style="list-style-type: none"> ■ de Duitse nabestaandenrente wordt volledig van de Anw-uitkering afgetrokken ■ uw inkomsten worden niet, geheel of gedeeltelijk van de Anw-uitkering afgetrokken
op het moment van overlijden was uw partner niet verzekerd voor de Anw in Nederland, maar in het verleden was uw partner dat wel	gedeeltelijke Anw-uitkering <ul style="list-style-type: none"> ■ de gedeeltelijke uitkering is alleen gebaseerd op de Nederlandse Anw-verzekeringstijdvakken van uw partner. Dit heet een prorata-uitkering. Als een Duitse nabestaandenrente wordt toegekend, wordt deze niet van de Anw-uitkering afgetrokken

Wie is nabestaande?

Een belangrijk verschil tussen het recht op een Nederlandse en Duitse nabestaandenuitkering is of u samenwoont of bent getrouwd. In Nederland is de Anw er ook voor mensen die samenwonen. In Duitsland bestaat er geen recht op een nabestaandenrente als u samenwoont. In Duitsland kunt u alleen een nabestaandenuitkering krijgen als u bent getrouwd of een geregistreerd partnerschap heeft en uw partner hetzelfde geslacht heeft.

Nederland	Duitsland
<p>U bent voor de Anw nabestaande als u:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ samen met een ander in één huis woonde en de kosten van het huishouden deelde, of ■ op een andere wijze voor elkaar zorgde <p>U bent voor de Anw een nabestaande als u met de overledene tot en met de dag van overlijden heeft samengewoond. Woont u samen met uw vader, moeder, eigen kind of geadopteerd kind? Dan wordt deze persoon niet als uw partner gezien</p>	<p>U bent voor de Duitse renteverzekering nabestaande als u met de verzekerde:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ getrouwd was, of ■ als geregistreerd partner samenleefde. <p>Dit geregistreerde partnerschap wordt in Duitsland alleen erkend voor twee personen van hetzelfde geslacht</p> <p>Samenwonenden hebben géén recht op een Duitse nabestaandenrente</p>

Zijn uw inkomsten van invloed op de Anw-uitkering?

Inkomsten die u heeft, kunnen invloed hebben op uw Anw-uitkering. Deze inkomsten worden helemaal, gedeeltelijk of niet van uw Anw-uitkering afgetrokken. Dit hangt af van het soort inkomen:

- Van salaris, loon of winst (inkomen uit arbeid) wordt 50% van het bruto minimumloon plus 1/3 deel van het inkomen boven dit bedrag niet van de Anw-uitkering afgetrokken.
- Uitkeringen worden volledig afgetrokken van de Anw-uitkering. Denkt u hierbij aan bijvoorbeeld een WAO-, WIA- of WW-uitkering.
- Ontvangt u een Duitse wettelijke nabestaanden- en/of invaliditeitsrente? Dan wordt deze rente van uw Anw-uitkering afgetrokken. Bij een prorata-uitkering is dit niet het geval.
- Een Duitse ouderdomsrente wordt niet van uw Anw-uitkering afgetrokken.

Wat gebeurt er als u uit twee landen een nabestaandenuitkering krijgt en beide landen trekken uw inkomsten van de nabestaandenuitkering af? Dan wordt het bedrag dat overblijft na de afrek van de vrijstellingsbedragen gedeeld door twee. Het maakt hiervoor niet uit of u het inkomen maar uit één land krijgt.

Wanneer eindigt uw Anw-uitkering?

Uw Anw-uitkering stopt als u de Nederlandse pensioengerechtigde leeftijd bereikt. U kunt dan een gedeeltelijk AOW-pensioen krijgen. U krijgt een AOW als u voor de Nederlandse AOW verzekerd bent geweest. Zie voor meer informatie onze brochure 'Ouderdom, uw rechten in Duitsland en Nederland'.

Uw Anw-uitkering stopt ook als u hertrouwt of weer een gezamenlijke huishouding met een ander gaat voeren. Bent u na 31 december 1949 geboren? Dan stopt uw Anw-uitkering ook als u minder dan 45% arbeidsongeschikt bent of als uw jongste kind 18 jaar wordt.

Meer informatie over de Nederlandse Anw-uitkering vindt u op www.svb.nl of neem contact met ons op. Achter in deze brochure leest u hoe u ons kunt bereiken.

De Duitse Hinterbliebenenrente

Wettelijk en verplicht

In Duitsland zijn werknemers en daarmee gelijkgestelden verplicht verzekerd voor de Deutsche Rentenversicherung. Zelfstandigen kunnen zich vrijwillig verzekeren als zij ooit verplicht verzekerd waren voor de Deutsche Rentenversicherung. De Rentenversicherung regelt een uitkering bij overlijden, arbeidsongeschiktheid en ouderdom.

Duitsland heeft een uitgebreide, wettelijk geregelde nabestaandenvoorziening ('Hinterbliebenenrente'). Er bestaan diverse soorten Duitse nabestaandenrenten. Er is een lage of hoge rente en er is verschil tussen oud en nieuw recht.

Wanneer geldt het oude of nieuwe recht?

Vanaf 2002 is er een verschil tussen oud en nieuw recht.

oud recht	nieuw recht
u bent getrouwd of u heeft een geregistreerd partnerschap vóór 1 januari 2002 en ten minste één van de partners is voor 2 januari 1962 geboren	<ul style="list-style-type: none"> ■ u bent getrouwd of heeft een geregistreerd partnerschap na 31 december 2001, of ■ u bent getrouwd of heeft een geregistreerd partnerschap voor 1 januari 2002, en u en uw partner zijn na 1 januari 1962 geboren

Lage of hoge rente

De hoge nabestaandenrente is 60% van de volledige ouderdomsrente. De lage rente is 25% van die ouderdomsrente. Valt u onder het nieuwe recht? Dan is de hoge nabestaandenrente 55%. Het percentage voor de lage nabestaandenrente blijft hetzelfde.

Verschillen tussen het oude en nieuwe nabestaandenrecht

	oud recht	nieuw recht
hoog recht	60%	55%
laag recht	25%	25%
Vollwaise	20%	20%
Halbwaise	10%	10%
inkomensaanrekening	beperkt	uitgebreid
laag recht	tot 45ste verjaardag	maximaal 24 maanden
afkoop bij huwelijk	24 maanden afkoopsom	verrekening met reeds ontvangen uitkering
overlijden binnen 1 jaar na huwelijk	geen onderzoek naar verzorgingshuwelijk	onderzoek naar verzorgingshuwelijk

Uw huwelijk is een verzorgingshuwelijk als uw partner zoals verwacht binnen 1 jaar is overleden aan een ziekte die hij of zij al had toen u trouwde.

Welke nabestaandenrente kunt u krijgen?

In de onderstaande tabel ziet u welke soorten Duitse nabestaandenrente er zijn, samen met de bijbehorende voorwaarden en de wachttijd.

rente	soort
Rente voor nabestaanden 'Hinterbliebenenrente'	- lage of hoge weduwen-/ weduwnaarsrente 'Kleine oder grosse Witwen-/Witwerrente'
	- lage of hoge rente voor ex-echtgenoot 'Kleine oder grosse Witwen-/Witwerrente für geschiedene Ehegatten'
	(echscheiding vóór 1 juli 1977)
	- (half)wezenrente '(Halb-)Waisenrente'
Rente uit uw eigen verzekering 'Erziehungsrente'	- voor ex-echtgenoten tot de 65-jarige leeftijd 'für Geschiedene bis zum 65. Lebensjahr'

wachttijd	voorwaarden
5 jaar	Hoge nabestaandenrente bij: <ul style="list-style-type: none"> - 45 jaar en ouder (zie 'Verhoging van de leeftijdsgrens naar 47 jaar'), of - arbeidsongeschiktheid, of - opvoeden van een eigen kind of een kind van de overleden verzekerde tot 18 jaar In alle andere gevallen krijgt u de lage nabestaandenrente
5 jaar	Als de verzekerde op het moment van overlijden alimentatieplicht had, of vrijwillig alimentatie betaalde
5 jaar	Voor wezen en halfwezen van de verzekerde tot de 18e verjaardag. Deze rente geldt tot de 27e verjaardag, als zij: <ul style="list-style-type: none"> - een school- of beroepsopleiding volgen, of - verpleeg-, opvoedings- of huishoudelijke werkzaamheden verrichten, of - gehandicapt zijn.
5 jaar	- het huwelijk is na 30 juni 1977 ontbonden en uw ex-echtgenoot is overleden - u voedt een eigen kind of het kind van uw ex-echtgenoot op - u bent niet hertrouwd - op het moment van overlijden is de wachttijd van 5 jaar vervuld

Verhoging van de leeftijdsgrens naar 47 jaar

De leeftijd voor de hoge nabestaandenrente wordt tussen 2012 en 2029 geleidelijk verhoogd van 45 naar 47 jaar. Overlijdt uw partner in 2029 of later, dan wordt de hoge rente pas vanaf 47 jaar betaald. Er geldt een overgangsregeling voor overlijdensgevallen vanaf 2012 tot en met 2028. Afhankelijk van het jaar van overlijden begint de hoge rente dan tussen de 45e en 47e verjaardag. Dit geldt voor alle soorten Duitse nabestaanderenten.

Rentekorting

Overlijdt uw partner voor de 63e verjaardag? Houdt u dan rekening met een rentekorting op de lage en de hoge nabestaandenrente. Voor iedere maand dat uw partner voor de 63e verjaardag overlijdt, wordt er een korting van 0,3% toegepast. Deze korting is maximaal 10,8%. Overlijdt uw partner na de 63e verjaardag? Dan krijgt u de rente zonder korting.

Mag u bijverdienen?

Uw inkomen heeft invloed op de hoogte van de nabestaandenrente. Alle nabestaandenrenten zijn inkomensafhankelijk. Uw inkomsten kunnen onder andere bestaan uit:

- inkomen uit loondienst of als zelfstandige;
- ziekengeld;
- werkloosheidsuitkering;
- vervroegd pensioen, AOW of WIA (WAO).

Een deel van uw inkomen kan worden afgetrokken van de nabestaandenrente. De berekening gaat als volgt:

■ Stap 1: netto inkomen per maand bepalen

Uw netto inkomen is uw bruto-inkomen per maand min een vast percentage (zie tabel). Heeft u een uitkering, dan neemt u uw uitkering min betaalde premies sociale verzekeringen om uw netto-inkomen te bepalen.

soort inkomen	wat wordt afgetrokken
inkomen uit loondienst	40%
inkomen uit zelfstandige arbeid	39,8%
inkomen uit vermogen	25%
ouderdomspensioen	betaalde premies sociale verzekeringen
arbeidsongeschiktheidsuitkering	betaalde premies sociale verzekeringen

■ Stap 2: vrijgesteld bedrag bepalen

Het vrijgestelde bedrag is $26,4 \times$ 'aktuelle Rentenwert' (kijk voor het actuele bedrag op www.deutsche-rentenversicherung-westfalen.de). Krijgt u ook halfwezenrente? Dan komt hier (per halfwezenrente) nog $5,6 \times$ 'aktuelle Rentenwert' boven op. Nu hebt u het vrijgestelde bedrag vastgesteld.

■ Stap 3: aan te rekenen inkomen berekenen

$(\text{Uw netto-inkomen} - \text{vrijgesteld bedrag}) \times 40\% = \text{het aan te rekenen inkomen}$. Is uw netto-inkomen minder dan het vrijgestelde bedrag? Dan wordt van uw nabestaandenrente geen inkomen afgetrokken.

Geen korting

Krijgt u een Nederlandse Anw-uitkering en een Duitse nabestaandenrente? De Anw-uitkering wordt dan niet als inkomen op de Duitse nabestaandenrente afgetrokken.

Wat is een Sterbevierteljahr?

Gedurende de eerste drie maanden na het overlijden van uw partner is de Duitse nabestaandenrente 100% van de ouderdomsrente die uw partner kreeg of zou krijgen. Dit heet het ‘Sterbevierteljahr’.

- Kreeg uw partner al een Duitse rente, dan wordt het Sterbevierteljahr betaald over de eerste drie maanden volgend op de maand van overlijden.
- Kreeg uw partner nog geen Duitse rente, dan wordt het Sterbevierteljahr vanaf de datum van overlijden tot en met de derde maand na het overlijden betaald.

Van het Sterbevierteljahr worden geen eigen inkomsten afgetrokken.

Krijgt u een Duitse halfwezenrente?

Als u kinderen heeft, krijgt u misschien ook een halfwezenrente. De (half)wezenrente wordt betaald tot de 18e verjaardag. Volgt de (half)wees een school- of beroepsopleiding of is hij gehandicapt, dan kan de (half)wees een uitkering krijgen tot maximaal de 27e verjaardag. De (half)wees kan mogelijk Nederlandse en Duitse kinderbijslag krijgen.

Wanneer stopt uw nabestaandenrente?

De Duitse nabestaandenrente wordt tot aan uw overlijden betaald zolang u niet opnieuw gaat trouwen. Gaat u opnieuw trouwen? Uw nabestaandenuitkering stopt. U krijgt dan een afkoopsom. Deze afkoopsom geldt alleen bij de eerste keer hertrouwen. De afkoopsom is 24 x de gemiddelde rente van de laatste 12 maanden. Valt u onder het nieuwe recht? Dan kan deze afkoopsom lager zijn. Als het huwelijk wordt beëindigd door overlijden of een echtscheiding, dan kan uw nabestaandenrente herleven.

Hoe wordt uw nabestaandenrente berekend?

Duitse rente is opgebouwd tijdens het werkzame leven van uw partner. Tijdens de periode dat uw partner in Duitsland in loondienst heeft gewerkt, is er premie voor de Duitse Rentenversicherung betaald. In Duitsland zijn werknemers verplicht verzekerd voor deze Duitse verzekering.

De hoogte van het bedrag dat wordt opgebouwd met de Duitse renteverzekering, hangt onder andere af van het loon dat uw partner jaarlijks verdiend heeft, en de looptijd van de verzekering. Daarnaast zijn er nog andere factoren van belang voor de berekening van de rente.

■ Waarde-eenheden (‘Entgeltpunkte’)

Voor elk jaar dat uw partner verzekerd was voor de Duitse renteverzekering wordt een persoonlijke waarde-eenheid vastgesteld. Deze eenheid is een vergelijking tussen het bruto jaarloon van uw partner en het gemiddelde brutoloon van alle verzekerden in dat jaar. Is het bruto jaarloon bijvoorbeeld gelijk aan dat gemiddelde, dan ontvangt u 1,0 waarde-eenheid. Zo krijgt u 1,1 waarde-eenheid als het brutoloon 10% hoger is dan het gemiddelde brutoloon.

Voor tijdvakken van kinderopvoeding is de waarde-eenheid momenteel 1,0. Ook over premievrije tijdvakken worden waarde-eenheden toegekend. Er zijn verschillende premievrije tijdvakken. In het hoofdstuk Tijdvakken kunt u lezen welke er zijn.

■ Rente-ingangsfactor

Dit is de Zugangsfaktor. Voor een nabestaandenrente is deze factor 1.

■ Rentesoortfactor

In het Duits noemt men dit Rentenartfaktor. De diverse nabestaandenrenten hebben een eigen factor:

- lage weduwen- of weduwnaarsrente over het ‘Sterbeviertel’ is 1,0 en daarna 0,25;
- hoge weduwen- of weduwnaarsrente over het Sterbeviertel is 1,0 en daarna 0,6 (valt u onder het nieuwe recht dan is het 0,55);
- halfwezenrente is 0,1;
- volwezenrente is 0,2.

■ Actuele rentewaarde

In Duitsland heet dit ‘Aktueller Rentenwert’. Dit is een dynamische factor, die wordt beïnvloed door de loonontwikkeling in Duitsland. Ieder jaar op 1 juli stelt de Duitse regering deze actuele rentewaarde opnieuw vast.

Formule renteberekening

De formule van de renteberekening bestaat uit alle hierboven genoemde factoren. De formule ziet er als volgt uit:

Waarde-eenheden x rente-ingangsfactor x rentesoort factor x actuele rentewaarde = maandrente

of in het Duits:

Entgeltpunkte x Zugangsfaktor x Rentenartfaktor x aktueller Rentenwert = Monatsrente

De maandrente is het bedrag dat u maandelijks ontvangt. De eventuele kortingen gaan hier nog van af. U kunt bijvoorbeeld korting krijgen op het maandbedrag als uw partner voor de 63e verjaardag is overleden.

Waar kunt u uw aanvraag indienen?

Een aanvraag voor een Duitse nabestaandenrente kunt u altijd in Nederland indienen als u in Nederland woont. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) behandelt de aanvraag. Achter in deze brochure vindt u de contactgegevens van de vestigingen van de SVB.

Is Duitsland het laatste werkland van uw partner? Dan kunt u uw aanvraag ook rechtstreeks bij de Deutsche Rentenversicherung indienen. Woont u op het moment van aanvragen in Duitsland? Dan is de Deutsche Rentenversicherung (DRV) de aangewezen instantie. De DRV verzorgt dan ook uw aanvraag om een Nederlandse Anw-uitkering.

Op tijd aanvragen

Dien uw aanvraag op tijd in. Als u de aanvraag te laat indient, dan krijgt u de nabestaanderente ook later. Zorg ervoor dat u de aanvraag binnen 12 maanden na de overlijdensdatum indient.

Wat als u meer vragen heeft?

Heeft u nog vragen over de inhoud van deze brochure? Of wilt u meer informatie over uw persoonlijke situatie? Neem dan contact op met het Bureau voor Duitse Zaken. Wij helpen u graag verder. Wij kunnen u informatie geven over wonen, werken, ondernemen en studeren in Duitsland.

Bureau voor Duitse Zaken

Takenhofplein 4
6538 SZ Nijmegen
Postbus 10505
6500 MB Nijmegen
+31 (0)24 343 18 11
+31 (0)24 343 19 05
bdz@svb.nl
www.svb.nl/bdz

Handige adressen

Grensinfopunt

Het centrale punt voor alles wat te maken heeft met over de grens wonen, werken, ondernemen en studeren. Zo heeft u één ingang voor al uw vragen. Het Grensinfopunt is een samenwerkingsverband tussen de Belastingdienst en de Sociale Verzekeringsbank. Het grensinfopunt vindt u op www.grensinfopunt.nl.

Informatiecentrum Belastingen

Voor vragen over belastingen en andere fiscale zaken in relatie met Duitsland kunt u terecht bij de Belastingdienst:
Team GWO
Postbus 5750
6202 MB Maastricht
0800 024 12 12 (vanuit Nederland)
0800 10 11 325 (vanuit Duitsland)
www.belastingdienst.nl

Deutsche Rentenversicherung Westfalen

Verbindungsstelle Niederlande
D-48125 Münster
+49 (0)251 23 80
www.deutsche-rentenversicherung-westfalen.de

Adressen en telefoonnummers van SVB-kantoren

Breda

Rat Verleghstraat 2
4815 NZ Breda
+31 (0) 76 548 5010

Deventer

Snipperlingsdijk 2
7417 BJ Deventer
+31 (0) 570 50 6010

Groningen

Cascadeplein 5
9726 AD Groningen
+31 (0) 50 316 9010

Leiden

Stationsplein 1
2312 AJ Leiden
+31 (0) 71 512 9610

Nijmegen

Takenhofplein 4
6538 SZ Nijmegen
+31 (0) 24 343 1010

Roermond

Laurentiusplein 8
6043 CS Roermond
+31 (0) 475 36 8010

Rotterdam

Posthumalaan 100
3072 AG Rotterdam
+31 (0) 10 417 4010

Utrecht

Graadt van Roggenweg 400
3531 AH Utrecht
+31 (0) 30 264 9010

Zaanstad

Stationsstraat 112
1506 DK Zaandam
+31 (0) 75 655 1010

Spreekuren

U kunt ook een van onze spreekuren bezoeken. Met al uw vragen over wonen, werken, ondernemen en studeren in Duitsland kunt u daar terecht. Meer informatie vindt u op www.svb.nl/bdz.

Ons informatiemateriaal

Algemene brochures

Welke wetgeving BBZ en BDZ (EU-verordening 883/2004)
Wonen of werken in Nederland of Duitsland
Cijferbijlage
Vanaf 1 mei 2010 zijn er nieuwe regels voor de landen van
de Europese Unie (EU) over sociale zekerheid
Checklisten bij verhuizing

Leaflets met informatie in vogelvlucht voor de volgende situaties

- Wonen in Duitsland, werken in Nederland
- Wonen in Nederland, werken in Duitsland
- Ouderdom
- Nabestaanden
- Medische zorg
- Ziek of arbeidsongeschikt
- Gezin
- Werkloos
- Vakantie
- Zwangerschap en bevalling

- Wonen in Duitsland, uitkering uit Nederland
- Wonen in Nederland, uitkering uit Duitsland

Ouderdom

Nabestaanden

Medische zorg

Arbeitsongeschikt

Vervroegd met pensioen

Voor zelfstandigen en werkgevers

Duitse sociale zekerheid voor een Nederlandse werkgever

Duitse sociale zekerheid voor een Nederlandse zelfstandige

Nederlandse sociale zekerheid voor een Duitse werkgever

Nederlandse sociale zekerheid voor een Duitse zelfstandige

Brochures met gedetailleerde informatie

Ouderdom, uw rechten in Duitsland en Nederland

Arbeitsongeschiktheid, uw rechten in Duitsland en Nederland

Woordenlijst

begrip	vertaling/toelichting
Agentur für Arbeit	Duitse instantie die vergelijkbaar is met het Nederlandse UWV Werkbedrijf, onder meer verantwoordelijk voor de Duitse werkloosheidsuitkering en de Duitse kinderbijslag
Aktueller Rentenwert	de actuele rentewaarde is een factor die van belang is voor de berekening van de Duitse Rente. Deze factor zorgt voor indexatie van de Duitse Rente omdat deze aan de loonontwikkeling is gekoppeld. Het bedrag wordt elk jaar per 1 juli vastgesteld
Algemene nabestaandenwet (Anw)	nabestaandenuitkering (Anw-uitkering) aan langstlevende partner en/of kinderen
Algemene Ouderdomswet (AOW)	verzekering voor een AOW-pensioen vanaf 65 jaar. Houdt u rekening met de verhoging van de pensioenleeftijd
Altersrente für besonders langjährig Versicherte	ouderdomsrente voor bijzonder langdurig verzekerde
Altersrente für Frauen	ouderdomsrente voor vrouwen
Altersrente für langjährig Versicherte	ouderdomsrente voor langdurig verzekerde
Altersrente für schwerbehinderte Menschen	ouderdomsrente vanaf 60 jaar voor mindervaliden en arbeidsongeschikten
Altersrente nach Altersteilzeitarbeit	ouderdomsrente voor oudere deeltijdwerkers
Altersrente wegen Arbeitslosigkeit	ouderdomsrente voor werklozen
Anrechnungszeiten	premienvrije tijdvakken die meetellen bij de Duitse renten voor wachttijden (onder meer tijdens ziekte en werkloosheid)

AOW-toeslag	toeslag die naast het AOW-pensioen betaald wordt als de jongere partner nog geen 65 jaar oud is en geen of weinig inkomen heeft. Houdt u er rekening mee dat de toeslag niet meer betaald wordt bij AOW-toekenningen vanaf 2015	Freibetrag	bedrag dat niet wordt aangerekend op de nabestaandenrente
Beitragszeiten	tijdvakken waarvoor premies betaald zijn	Geschiedenen Witwenrente/ Witwerrente	uitkering voor de nabestaande van de ex-huwelijkspartner (bij echtscheiding vóór 1977)
Berücksichtigungszeiten	premiervrije tijdvakken voor opvoeding van kinderen die meetellen voor wachttijden bij de Duitse Rente	Grensarbeider	iemand die werkt in een EU-lidstaat en woont in een andere EU-lidstaat en minstens eenmaal per week naar huis terugkeert
Berufsgenossenschaft	Duits uitvoeringsorgaan van de ongevallenverzekering	Hinterbliebenenrente	nabestaandenuitkering aan langstlevende huwelijkspartner en/of kinderen
Bureau voor Duitse Zaken (BDZ)	afdeling van de SVB die voorlichting geeft over sociale zekerheid in relatie tot Nederland en Duitsland	Kindererziehungszeiten	premiervrije tijdvakken voor kinderopvoeding die voor de wachttijd van de Duitse rente meetellen en het bedrag van de Rente verhogen
Deutsche Rentenversicherung (DRV)	Duitse sociale verzekeringsinstantie die onder andere de arbeidsongeschiktheid-, ouderdom- en nabestaandenregeling uitvoert	Krankengeld	Duitse uitkering bij ziekte, aansluitend op de loondoorbetaling van de werkgever
Elterngeld	een uitkering die betaald wordt tijdens de periode die gebruikt wordt voor de opvoeding van kinderen (geboren vanaf 1 januari 2007). Voorwaarde is dat één van de ouders inwoner van Duitsland is of één van de ouders in Duitsland sociaal verzekerd is	Krankenkasse	Duitse zorgverzekeraar waar u een verplichte of vrijwillige Krankenversicherung (Zvw) en Pflegeversicherung (AWBZ) kunt afsluiten
Entgeltfortzahlung	loondoorbetaling: in Duitsland betaalt de werkgever maximaal zes weken loon door als de werknemer ziek is	Krankentagegeld	Duitse uitkering bij ziekte uit een verzekering die kan worden afgesloten als het inkomen van de werknemer boven de loongrens ligt
Entgeltpunkte	waarde-eenheden die aan uw tijdvakken worden toegekend en die voor de berekening van de hoogte van de Duitse Rente nodig zijn	Krankenversicherung der Rentner	verplichte ziektekostenverzekering voor personen die een Duitse Rente ontvangen en aan de voorwaarden voldoen
Ersatzzeiten	premiervrije tijdvakken van vóór 1992 die meetellen voor de wachttijden voor de Duitse renten (onder meer militaire dienst)	Loonaanvullingsuitkering (LAU)	uitkering binnen de Nederlandse WIA
Erwerbsminderungsrente	Duitse arbeidsongeschiktheidsuitkering	Loongerelateerde uitkering (LGU)	uitkering binnen de Nederlandse WIA
Erziehungsrente	rente aan de langstlevende ex-huwelijkspartner die jonger is dan 65 jaar en kinderen opvoedt	Monatsrente	Duitse rente per maand
		Regelaltersrente	ouderdomsrente vanaf 65 jaar. Houdt u rekening met de verhoging van de pensioenleeftijd vanaf 2012
		Regeling inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten (IVA)	regeling binnen de Nederlandse WIA
		Regeling werkherhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten (WGA)	regeling binnen de Nederlandse WIA

Rente	het Duitse woord voor pensioen of uitkering	Wartezeit /wachtijd	het minimale aantal maanden dat iemand verzekerd moet zijn geweest om recht op een Rente te hebben
Rentenartfaktor	de formule van de berekening van de maandrente	Werkloosheidswet (WW)	verzekering voor werknemers voor een uitkering bij werkloosheid
Rentenversicherung	verplichte verzekering voor werknemers en sommige zelfstandigen tegen de risico's van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden	Wet op de arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO)	Nederlandse arbeidsongeschiktheidsuitkering die eind 2005 vervangen is door de WIA
Sociale Verzekeringsbank (SVB)	Nederlandse sociale verzekeringsinstantie die onder andere de ouderdom-, nabestaanden, en kinderbijslagwet uitvoert	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)	Nederlandse arbeidsongeschiktheidsuitkering
Sterbevierteljahr	Duitse Rente die de nabestaande de eerste drie maanden na het overlijden van de huwelijkspartner ontvangt	Witwenrente/Witwerrente	Uitkering voor de langstlevende huwelijkspartner
Teilrente	gedeeltelijke Duitse Rente	Zugangsfaktor	De rente-ingangs factor zorgt er bij de berekening van de Duitse rente voor, dat de Duitse rente lager is als deze voor het bereiken van de algemene ingangsdatum betaald wordt en hoger is als deze later betaald wordt
Tijdvak	een tijdvak is een periode die meetelt voor de opbouw van uw pensioen of uitkering	Zurechnungszeiten	premievrije tijdvakken die kunnen worden toegekend bij arbeidsongeschiktheid of overlijden voor de 60-jarige leeftijd
Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekering (UWV)/UWV Werkbedrijf	Nederlandse sociale verzekeringsinstantie die onder andere de arbeidsongeschiktheids- en werkloosheidswet uitvoert		
Unfallversicherung	verzekering tegen de gevolgen van een arbeidsongeval of een beroepsziekte. De Berufsgenossenschaft is verantwoordelijk voor de Unfallversicherung		
Verletztengeld	Duits ziekengeld van de Berufsgenossenschaft bij ongeval en beroepsziekte		
Verletztenrente	Duitse arbeidsongeschiktheidsuitkering van de Berufsgenossenschaft voor verzekerden die na 78 weken nog arbeidsongeschikt zijn		
Versicherungsnummer	uniek identificatienummer dat aan de persoon wordt toegekend. Het bestaat onder andere uit de geboortedatum en de eerste letter van de achternaam		
Vervoluitkering	uitkering binnen de Nederlandse WIA		
Vollrente	volledige ouderdomsrente		
Waisenrente/Halbwaisenrente	uitkering voor wezen en halfwezen		

www.svb.nl/bdz